

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 635 417
www.instante.justice.md

4-35/1-1103 19.05.2026

Președintelui Curții Constituționale a Republicii Moldova
Manole Domnica
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28

Curtea de Apel Centru, Vă expediază sesizarea înaintată de avocatul Roșca Vladislav, în interesele intimatului S.R.L. „Promilton”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de S.R.L. „Promilton” împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, terți Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor cu privire la contestarea actului administrativ individual.

Anexe:

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Roșca Vladislav, în interesele intimatului S.R.L. „Promilton”.
Încheierea Curții de Apel Centru nr. 3r-430/25 din 2 aprilie 2026.

**Presedintele interimar al
Curții de Apel Centru**

Mîra Ghenadie

EFRIM ROȘCA ASOCIAȚII

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

STR. ALEXANDRU LĂPUȘNEANU, NR. 28

MUN. CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA

E-MAIL: SECRETARIAT@CONSTCOURT.MD

SESIZARE PRIVIND VERIFICAREA CONSTITUȚIONALITĂȚII

/A ARTICOLULUI 148 ALINIATUL 16 DIN CODUL URBANISMULUI ȘI CONSTRUCȚIILOR NR.434/2023/

Autorul excepției:

Vladislav ROȘCA, avocat

B.A.A. „Efrim, Roșca și Asociații”,

În interesele:

S.R.L. „Promilton”

IDNO: 1003600054054

str. Constantin Brâncuși, 112, MD-2060,

mun. Chișinău, Republica Moldova

Administrator: Serghei Tafratov

---

2 aprilie 2026

CUPRINS

I. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI.....	2
II. OBIECTUL SESIZĂRII.....	3
III. PREVEDERILE LEGALE RELEVANTE.....	5
IV. ARGUMENTAREA ÎNCĂLCĂRILOR CONSTITUȚIEI	7
4.1. Art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor restrânge exercițiul dreptului de proprietate și libertatea activității de întreprinzător.....	7
4.2. Restrângerea exercițiului dreptului de proprietate și libertății activității de întreprinzător este contrară art. 54 din Constituție.....	7
V. SOLICITĂRI	9
VI. DECLARAȚIA	9

I. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂRII INSTANȚEI

- (1) La data de 3 februarie 2025, Primarul mun. Chișinău a eliberat autorizația de construcție AC-0001683, în baza certificatului de urbanism pentru proiectare nr. CU-0003704 din 18.11.2024, prin care s-a permis SRL „Promilton”, în calitate de superficial, să construiască un complex multifuncțional din contul demolării construcției existente pe terenul cu nr. cadastral 0100208218, cu suprafața de 0,2497 ha, situat pe str. Vasile Alecsandri, nr. 4, aflat în proprietatea companiei S.A. „Cristivlad”.
- (2) La data de 4 martie 2025, Ministerul Culturii al Republicii Moldova a depus cerere prealabilă la Primarul general al mun. Chișinău prin care a solicitat anularea și suspendarea autorizației de construire și a certificatului de urbanism pentru proiectare.
- (3) La data de 12 martie 2025, prin scrisoarea nr. 2-01/1-297, Primarul general al mun. Chișinău a refuzat suspendarea actelor administrative.
- (Cu privire la autorizația de construire și certificatul de urbanism pentru proiectare, Ministerul Culturii a înaintat o acțiune în contencios administrativ la data de 17 aprilie 2025, care a fost declarată inadmisibilă la data de 7 iulie 2025 (*Dosar Jud. Chișinău nr. 2-25053227-12-3-17042025, judecător - Rodica Nicula*). Împotriva încheierii a fost declarat recurs, ședința de examinare fiind stabilită pentru data de 6 aprilie 2026 (*Dosar Curtea de Apel Centru nr. 2-25053227-02-3r-01082025, judecător- Andrei Cașcaval*).).
- (4) Ca urmare a refuzului suspendării actelor de către Primarul general al mun. Chișinău, Ministerul Culturii a emis **ordinul nr. 67 din 19 martie 2025** (în continuare „*Ordin*”), prin care a suspendat autorizația de construire în temeiul art. 148 alin. (16) din Codul Urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.
- (5) La data de 26 martie 2025, SRL „Promilton” a depus cerere prealabilă, solicitând anularea și suspendarea ordinului.
- (6) La data de 28 martie 2025, Ministerului Culturii a respins suspendarea, iar pe 11 aprilie 2025 a refuzat anularea.
- (Cu privire la ordinul de suspendare, există o acțiune pendinte privind anularea acestuia (*Dosar Jud. Chișinău nr. 2-25056414-12-3-24042025, judecător - Gheorghe Mițu*). Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediu Rîșcani din 20 iunie 2025, ordinul a fost suspendat. Împotriva încheierii a fost formulat recurs (*Dosar Curtea de Apel Centru nr. 2-25056414-02-3r-06082025, judecătoare - Victoria Sîrbu*).)
- (7) Conform art. 214 alin. (1) din Codul administrativ, reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, dacă autoritatea a respins suspendarea. Prin urmare, la data de 28 martie 2025, S.R.L. „Promilton” a înaintat în instanță o cerere de suspendare a ordinului (*Dosar Jud. Chișinău nr. 2-25041902-12-3s/e-28032025, judecătoare - Irina Maxim*).

(8) Conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după solutionarea cererii respective. Norma are caracter de ordine publică (normă imperativă), astfel depunerea unei cereri de suspendare duce automat/prin efectul legii ca actul administrativ, inclusiv ordinul Ministerului Culturii să nu fie susceptibil de executare, până când instanța se va expune asupra cererii.

(9) Scopul legiuitorului prin introducerea art. 171 alin. (4) din Codul administrativ a fost să instituie o garanție procedurală împotriva executării unor acte administrative care ar putea fi nelegale sau abuzive, oferind autorității publice emitente sau instanței timpul necesar pentru a analiza cererea de suspendare.

(10) Totuși, la data de 2 aprilie 2025, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (în continuare „INST”) a emis procesul-verbal de control nr. PV-INST-2025-00239 prin care a impus: *sistarea tuturor lucrărilor de construcție, montaj până la emiterea deciziei/hotărârii de anulare a suspendării Ordinului Ministerului Culturii al Republicii Moldova nr. 67 din data de 19.03.2025*. Conform INST, SRL „Promilton” ar fi încălcat ordinul de suspendare. În realitate, ordinul de suspendare nu era susceptibil de executare, iar INST a pus în executare un act care nu era susceptibil de executare contrar art. 171 alin. (4) din Codul administrativ.

(11) La data de 7 aprilie 2025, S.R.L. „Promilton” a înaintat cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea și suspendarea procesului-verbal de control în partea cu privire la sistarea lucrărilor. INST nu a oferit un răspuns.

a) Examinarea în prima instanță

(12) La data de 20 mai 2025, SRL „Promilton” a depus acțiune împotriva INST, terți Ministerul Culturii și Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, privind anularea și suspendarea procesului-verbal de control (*Dosarul Jud. Chișinău nr. 2-25070793-12-3-20052025, judecător - Gandrabur Marcel*).

(13) Prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediu Rîșcani din 23 iunie 2025, procesul-verbal de control a fost suspendat în partea cu privire la sistarea lucrărilor.

b) Examinarea recursului contra Încheierii de suspendare

(14) Împotriva Încheierii de suspendare, a fost depus recurs (*Dosar Curtea de Apel Centru nr. 2 -25070793-02-3r-16072025, judecător - Ghenadie Mîra*). Ședința de examinare a fost stabilită pentru data de 02.04.2026.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

(15) Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, în partea cu privire la atribuirea competenței de suspendare a autorizației de construire Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și Ministerului Culturii, deși acestea nu sunt autoritatea emitentă a autorizației sau instanță de judecată, contrar regulilor din art. 172, 214 din Codul administrativ nr. 116/2018.

- (16) Textul contestat are următorul cuprins: *Autorizația de construire se suspendă prin decizia emitentului, a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, a organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice și al lucrărilor de construcții executate în zonele de protecție ale acestora, ori prin hotărâre de judecată. Autorizația de construire se suspendă până la emiterea deciziei/hotărârii de anulare a suspendării.*
- (17) Conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, un act administrativ individual, inclusiv o autorizație de construire, este executoriu din momentul în care devine obligatoriu (emitere, comunicare etc.). Totuși, executarea actului administrativ individual poate fi suspendată, în condițiile prevăzute la art. 172 și 214 din Codul administrativ, de către:
- autoritatea care examinează cererea prealabilă și
  - instanța de judecată.
- (18) Suspendarea actului administrativ de către autoritatea publică (art.172 Codul administrativ nr. 116/2018), poate avea loc doar dacă este depusă o cerere prealabilă împotriva actului emis de autoritate și dacă există unul din temeiurile de la art. 172 alin. (2). Până când autoritatea decide asupra cererii de suspendare (maxim 5 zile lucrătoare), actul administrativ nu este susceptibil de executare prin efectul legii, conform art. 171 alin. (4), cu scopul de a asigura protecția efectivă.
- (19) Dacă autoritatea refuză suspendarea sau nu se pronunță în termen, persoana afectată poate solicita instanței de judecată suspendarea executării actului administrativ. Cererea poate fi formulată înainte sau odată cu introducerea acțiunii în contencios administrativ, asigurându-se astfel o modalitate efectivă de apărare contra efectelor ireparabile a unui act ilegal. Instanța poate suspenda actul doar în cazul existenței unuia din temeiurile de la art. 172 alin. (2).
- (20) Prin art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, legislatorul a introdus o derogare de la art. 172 și 214 din Codul administrativ nr. 116/2018, astfel autorizația de construire poate fi suspendată nu doar de autoritatea emitentă și instanță, ci și de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică ori de organul central de specialitate responsabil de patrimoniul cultural - Ministerul Culturii.
- (21) Autorul sesizării consideră această derogare neconstituțională, care urmează a fi verificată prin prisma următoarelor dispoziții constituționale: art. 23, care obligă statul să asigure fiecărei persoane posibilitatea reală de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, ceea ce presupune o lege clară, accesibilă și previzibilă; art. 46, care protejează dreptul de proprietate; art. 54, care impune ca orice restrângere a exercițiului drepturilor să fie prevăzută de lege, să fie necesară și proporțională; precum și art. 126 alin. (2) lit. b), care obligă statul să asigure libertatea comerțului și a activității de întreprinzător. Aceste dispoziții urmează a fi interpretate în concordanță cu art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, care protejează patrimoniul persoanei.

III. PREVEDERILE LEGALE RELEVANTE

(22) Prevederile legale relevante din Constituție sunt:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. [...]

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Articolul 126

Economia

- (2) Statul trebuie să asigure: [...]
- b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție; [...]

(23) Prevederile relevante din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sunt:

Articolul 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

(24) Prevederi relevante din Codul urbanismului și construcțiilor sunt:

Articolul 148

Condițiile de eliberare a autorizației de construire

(16) În cazul emiterii autorizației de construire fără respectarea cerințelor stabilite în documentația de urbanism, aprobată în modul prevăzut de prezentul cod, sau stabilite în certificatul de urbanism, aceasta se anulează prin decizia emitentului ori prin hotărârea instanței de judecată. Autorizația de construire se suspendă prin decizia emitentului, a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, a organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice și al lucrărilor de construcții executate în zonele de protecție ale acestora, ori prin hotărâre de judecată. Autorizația de construire se suspendă până la emiterea deciziei/hotărârii de anulare a suspendării. [...]

(25) **Prevederile legale relevante din Codul Administrativ sunt:**

Articolul 94

Audierea participanților

(1) Înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

(2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Articolul 171

Executarea

(4) Actele administrative individuale sunt executorii din momentul survenirii obligativității lor, cu excepția cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorității publice sau prin act judecătoresc de dispoziție. Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective. [...]

Articolul 172

Suspendarea executării actului administrativ individual de către autoritatea publică

(1) Dacă un act administrativ individual defavorabil este contestat cu cerere prealabilă, autoritatea publică, din oficiu sau la cererea persoanei afectate, poate suspenda executarea lui până la finalizarea procedurii prealabile.

(2) Motivele suspendării sînt:

a) existența unor suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil;

b) existența pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil.

(3) Suspendarea executării actului administrativ individual defavorabil se decide de autoritatea publică competentă pentru soluționarea cererii prealabile. Decizia cu privire la suspendarea executării se ia în termen de 5 zile lucrătoare din momentul înregistrării, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 214

Suspendarea executării actului administrativ individual contestat

(1) Suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art. 172 alin. (3).

(2) Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art. 172 alin. (2). [...]

(4) Instanța de judecată decide cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual printr-o încheiere susceptibilă de recurs, fără citarea participanților la proces. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează părțile pentru audiere în privința temeiniciei cererii de suspendare. Prevederile art. 177 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu se aplică.

IV. ARGUMENTAREA ÎNCĂLCĂRILOR CONSTITUȚIEI

4.1. Art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor restrânge exercițiul dreptului de proprietate și libertatea activității de întreprinzător

(26) Autorizația de construire reprezintă un act administrativ permisiv care permite exercitarea atributelor dreptului de proprietate (folosință asupra bunului). Suspendarea acesteia, reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate și, după caz, inclusiv în libertatea activității de întreprinzător.

(27) În jurisprudența sa recentă, Curtea Constituțională a statuat expres, în Hotărârea nr. 6 din 16 aprilie 2025, că licențele, autorizațiile și permisele pentru desfășurarea unei activități comerciale pot constitui „bunuri” în sensul art. 46 din Constituție și al art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. În aceeași hotărâre, Curtea a făcut trimitere la cauzele O’Sullivan McCarthy Mussel Development Ltd v. Irlanda, Vékony v. Ungaria, precum și la jurisprudența relevantă pentru Moldova, inclusiv Bimer S.A. v. Moldova și Megadat Com SRL v. Moldova.

(28) Așadar, autorizațiile de construire emise în beneficiul SRL „Promilton” nu sunt simple acte administrative neutre, ci ele reprezintă active juridice și economice care susțin întregul proiect investițional. Suspendarea lor afectează direct folosința economică a bunului imobil, relațiile contractuale, finanțarea și valorificarea proiectului.

4.2. Restrângerea exercițiului dreptului de proprietate și libertății activității de întreprinzător este contrară art. 54 din Constituție

(29) Conform art. 54 din Constituție, restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți trebuie să fie:

- prevăzută de lege;
- necesară;

- proporțională.

- (30) În contextul art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor, suspendarea autorizației de construire de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și Ministerului Culturii **nu este o măsură proporțională**, deoarece permite suspendarea autorizației de construire fără a impune acestor autorități și obligația de a sesiza instanța de judecată cu o acțiune privind anularea autorizației.
- (31) Astfel, din interpretarea normei, rezultă că este posibilă situația în care să nu existe nicio acțiune în instanță privind anularea autorizației, dar să fie suspendată autorizația, caz în care suspendarea ar bloca efectiv dreptul de proprietate pe termen nedeterminat, fără ca legalitatea autorizației să fie examinată.
- (32) În situația concretă a autorizației de construire nr. AC-0001683 din 3 februarie 2025, acțiunea Ministerului Culturii din 17 aprilie 2025 a fost declarată inadmisibilă prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediu Rîșcani din 7 iulie 2025 (*Dosar Jud. Chișinău nr. 2-25053227-12-3-17042025, judecător - Rodica Nicula*). Dacă recursul Ministerului va fi respins, ar exista un litigiu împotriva ordinului de suspendare și un alt litigiu contra procesului-verbal de control care are la bază ordinul de suspendare, fără ca să existe un litigiu privind anularea autorizației.
- (33) În consecință, art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor transferă sarcina procesuală asupra titularului autorizației, care, deși deține un act administrativ favorabil și prezumat legal, este constrâns să inițieze proceduri administrative și judiciare, îndelungate și costisitoare, împotriva deciziei de suspendare a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică sau Ministerului Culturii, precum și împotriva actelor subsecvente care pun în aplicare deciziile de suspendare.
- (34) O asemenea soluție legislativă afectează securitatea raporturilor juridice și creează posibilitatea menținerii pe termen nedeterminat a unei ingerințe în exercitarea dreptului de proprietate și libertății activității de întreprinzător.
- (35) În comparație, o cerere de suspendare conform art. 172 din Codul administrativ, poate fi depusă doar în cazul existenței unei cereri prealabile contra actului administrativ, iar suspendarea se dispune doar până la finalizarea procedurii prealabile. De asemenea, suspendarea dispusă de instanță până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, e condiționată de depunerea ulterioară a acțiunii în instanță, iar dacă titularul nu introduce acțiunea în termenul strict stabilit în art. 209 din Codul administrativ, măsura suspendării își încetează efectele, prevenind astfel suspendarea nedeterminată a actului administrativ.
- (36) De asemenea, **ingerința nu este necesară**, deoarece Codul administrativ prevede deja mecanisme de protejare a interesului public în domeniul urbanismului, siguranței construcțiilor și patrimoniului cultural. Codul urbanismului și construcțiilor urmează să stabilească clar persoanele în drept să solicite anularea autorizației de construire, astfel încât autoritatea desemnată să depună o cerere prealabilă, în care să solicite suspendarea actului administrativ, iar dacă autoritatea emitentă refuză suspendarea sau nu se pronunță în termen, să solicite instanței suspendarea executării actului administrativ.

- (37) Mecanismul instituit de Codul administrativ împiedică executarea autorizațiilor ilegale, protejând interesului public, deoarece conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual la autoritatea care examinează cererea prealabilă sau în instanță, acesta nu este susceptibil de executare până la soluționarea cererii respective.
- (38) De asemenea, **ingerința nu este prevăzută de lege**, deoarece art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor nu îndeplinește criteriul de previzibilitate.
- (39) Pentru a fi considerată „prevăzută de lege”, ingerința trebuie să fie reglementată prin norme clare, accesibile și previzibile, care să permită persoanei să prevadă consecințele juridice ale aplicării lor (art. 23 din Constituție). Art. 148 alin. (16) nu stabilește temeiurile în care poate fi dispusă această măsură, precum în art. 172 alin. (2) și art. 214 alin. (2) din Codul administrativ și nici nu determină cu exactitate termenul suspendării.

V.SOLICITĂRI

- (40) În concluzie, avocatul Roșca Vladislav, potrivit art. 135 alin. (1) din Constituție solicit:
1. **Admiterea prezentei sesizări;**
  2. **Declararea neconstituționalității art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, în partea cu privire la atribuirea competenței de suspendare a autorizației de construire Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și Ministerului Culturii, prin prisma art. 23, 46, 54, 126 din Constituție.**

VI. DECLARAȚIA

Declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare sunt veridice.

Digitally signed by Roșca Vladislav
Date: 2026.04.02 09:41:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

---

avocatul Vladislav Roșca
(semnat electronic)

ÎNCHEIERE

02 aprilie 2026

municipiul Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintelui completului, judecătorul
Judecătorilor

Mîra Ghenadie
Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae

examinând, în procedură scrisă, cererea înaintată de avocatul Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.R.L. „Promilton”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă S.R.L. „Promilton” împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, terți Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor cu privire la contestarea actului administrativ individual,

CONSTATĂ:

La 20 mai 2025, S.R.L. „Promilton” a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, terți Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, solicitând anularea Delegației de control nr. DL-INST-2022-00261 din 27 martie 2025 și procesului-verbal de control nr. PV-INST-2025-00239 din 2 aprilie 2025, emise de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Concomitent cu depunerea acțiunii, S.R.L. „Promilton” a solicitat și suspendarea executării procesului-verbal de control nr. PV-INST-2025-00239 din 2 aprilie 2025, emis de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în partea ce vizează măsura restrictivă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 23 iunie 2025, s-a admis cererea depusă de S.R.L. „Promilton” cu privire la aplicarea măsurilor de protecție provizorie.

S-a suspendat executarea procesului-verbal de control nr. PV-INST-2025-00239 din 2 aprilie 2025, emis de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în partea ce vizează măsura restrictivă „Se sistează toate tipurile de lucrări de construcție-montaj până la emiterea deciziei/hotărârii de anulare a suspendării ordinului Ministerului Culturii nr. 67 din 19 martie 2025”.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 4 iulie 2025, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a depus cerere de recurs, solicitând anularea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 23 iunie 2025, cu adoptarea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea depusă de S.R.L. „Promilton” privind suspendarea executării procesului-verbal de control nr. PV-INST-2025-00239 din 2 aprilie 2025, emis de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în partea ce vizează măsura restrictivă.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 16 iulie 2025, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a

fost repartizată spre examinare în ordine de recurs, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie.

La 2 aprilie 2026, avocatul Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.R.L. „Promilton”, a depus cerere prin care solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor, în partea ce vizează atribuirea competenței de suspendare a autorizației de construire Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural.

Studiind cererea înaintată de Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.R.L. „Promilton” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că cererea urmează a fi admisă, cu remiterea sesizării spre examinare Curții Constituționale, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ, „procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171”.

Conform prevederilor art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, „(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la promunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

(4) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii”.

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, coroborat cu dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională, în scopul exercitării activității de jurisdicție constituțională, Curtea Constituțională îndeplinește următoarele atribuții funcționale: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Parlamentului, a

decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova intenționează să devină parte.

Conform § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *„judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate”*.

În § 83 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că *„verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la § 82”*.

Completul judiciar relevă că pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, este necesară întrunirea cumulativă a condițiilor imperative prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, enunțat în prezenta încheiere, care, de altfel, rezultă și din hotărârea nominalizată a Curții Constituționale.

Completul judiciar reține că obiectul excepției de neconstituționalitate, invocat de avocatul Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.F.L. „Promilton”, îl constituie dispozițiile art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor, în partea ce vizează atribuirea competenței de suspendare a autorizației de construire Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural.

Astfel, conform acestor prevederi *„În cazul emiterii autorizației de construire fără respectarea cerințelor stabilite în documentația de urbanism, aprobată în modul prevăzut de prezentul cod, sau stabilite în certificatul de urbanism, aceasta se anulează prin decizia emitentului ori prin hotărârea instanței de judecată. Autorizația de construire se suspendă prin decizia emitentului, a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, a organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice și al lucrărilor de construcții executate în zonele de protecție ale acestora, ori prin hotărâre de judecată. Autorizația de construire se suspendă până la emiterea deciziei/hotărârii de anulare a suspendării”*.

În speță, Completul judiciar atestă că dispozițiile art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor se încadrează în categoria actelor normative prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind, prin urmare, susceptibile de controlul de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională. Totodată, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de intimatul/reclamant, prin reprezentantul său, ceea ce corespunde cerințelor legale privind titularii excepției. De asemenea, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului pendinte, ceea ce justifică incidența lor directă în cauză. În plus, Completul judiciar reține inexistența unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale care să se fi pronunțat asupra acestor dispoziții, condiție care, de asemenea, este întrunită.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că, în speță, sunt întrunite cumulativ condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite la art. 121 alin. (2) din Codul de

procedură civilă și dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, în special prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016.

În acest context, Completul judiciar menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei de drept indicate supra, constituie o prerogativă a părții din proces, la caz, a intimatului, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Din considerentele enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de avocatul Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.R.L. „Promilton” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale.

Totodată, ca rezultat al admitterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră necesar de a amâna examinarea cauzei până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu art. 195 și 230 din Codul administrativ, în coroborare cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

DISPUNE :

Se admite cererea avocatului Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.R.L. „Promilton” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

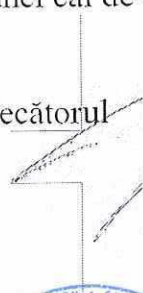
Se transmite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Roșca Vladislav, în interesele recurentului S.R.L. „Promilton” privind controlul constituționalității prevederilor art. 148 alin. (16) din Codul urbanismului și construcțiilor.

Se amână examinarea cauzei până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Mîra Ghenadie

Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae